

[Jørgen Jørgensen (Løjre).]

centrale i det mellemfolkelige samarbejde. Det er rigtigt, det er nu engang dér, de mødes, øst og vest, det er dér, betingelserne er tilstede for at få den forhandling i gang og komme på talefod med hinanden, som er det eneste, der kan redde menneskeheden. Jeg tror ikke på, at mulighederne for forhandling dér øges i samme grad, som rustningerne øges, men jeg håber på, at fornuften skal blive så stærkt rådende og ansvarsbevidstheden så stærkt fremtrædende indenfor de store magter i verden, når de sidder ved forhandling, at de dér må kunne træffe afgørelser, der kan forhindre krigen, som vil blive resultatet, hvis vi fortsætter med at bygge verden op på magtbalancens grund. Men det forekommer mig, at denne interesse for FN, som kommer til udtryk fra såvel den højtærede udenrigsminister som det ærede medlem hr. Kristen Amby, mister noget af sin værdi, når det drejer sig om, hvilke opgaver man tiltænker FN. De tror ikke på, at FN er det sted, hvor man kan yde det vægtige bidrag til at undgå krigen, medmindre der under FN er bygget regionale pagter op rundt om i verden. Da FN i sin tid blev til, var der ingen, der tænkte sig muligheden af en opbygning af forsvarspagter i stort omfang som støtte for FN's arbejde. Det strider faktisk mod FN's idé. FN bygger på tillid, på, at de mennesker, der samles dér som repræsentanter for alle demokratiske nationer i verden, har et fælles formål, at de gennem forhandling vil søge at undgå konflikt, og at de vil tale sig gennem problemerne på god demokratisk vis. Det er forudsætningen for FN, det er det, det er bygget op på. Hvis man havde tænkt sig den mulighed, at der bag alle beslutninger fra FN skulle stå en våbenmagt, der overfor stormagter kunne sikre beslutningernes gennemførelse, ville man sikkert aldrig have begyndt at bygge FN op. Det militærapparat, som FN mener at skulle have til rådighed, og som jeg tror er rigtigt at man har til rådighed, er et militærapparat overfor fredbrydere, ikke overfor stormagter, men overfor fredbrydere, hvor der er mulighed for lokalisering af en konflikt, hvor man kan gribe ind. Men opbygningen af et militærværn, der skulle tage sigte på det tilfælde, at den ene stormagt fører krig mod den anden af dem, der sidder til forhandling i FN, det ligger udenfor, hvad der var tankegangen, da FN blev til.

Når man derefter siger: ja, men FN's regler er af den karakter, at man er ude af stand til at handle i en given situation, for

veto fra en af stormagterne kan forhindre det, så er det jo rigtigt, at denne vetoret er benyttet på en udfordrende måde fra enkelte af medlemsstaterne; men det viste sig dog under Koreakonflikten, at beslutningerne blev truffet i det afgørende øjeblik, og den højtærede udenrigsminister har her i dag givet udtryk for det, som alle også ved er rigtigt, at siden den tid er der sket ændringer i FN's opbygning, som gør et veto mindre sandsynligt og mindre effektivt i fremtiden. Derfor synes jeg, man har ret til at sige, at FN efter den opbygning, det nu har, efter at vetoet i nogen grad er afviklet for sikkerhedsrådets vedkommende og beslutningerne i højere grad er flyttet over til forsamlingen, at De Forenede Nationer nu i hvert fald har større muligheder end før for at gribe ind overfor en fredbryder.

Derfor tror jeg, vi skal våge over, at vi ikke ved at slutte en aftale af den ene eller den anden art i højere grad end tvingende nødvendigt medvirker til at undergrave det, som var det egentlige i FN's formål, og i så henseende mener jeg, at hvis efterhånden De Forenede Nationers deltagerlande skal have under sig opbygget magtkonstellationer, der råder over store militære styrker, så kan vi se i øjnene den dag, som ikke vil være langt borte, da FN har sat sig selv ud af funktion.

Det er overflødigt at fortsætte drøftelserne om, hvem der er skyld i, at alt dette sker. Det ligger klart, begyndelsen til blokadernerne kom fra Østen, de modforholdsregler, der stilles op nu, er en følge deraf. Men det, der derefter er et problem, det er, om vestdemokratierne da på samme tid, da de opbygger et værn, som man anser for en nødvendig afværgeforanstaltning, kan bevare deres interesse for at udnytte enhver mulighed for at få forhandlinger i stand, for at få forsoning, for at afværge katastrofen, så at krigen kan undgås.

Jeg gentager derfor, hvad jeg sagde i går: jeg tilråder ikke, at Danmark skal skubbe sig fra indgåede forpligtelser; jeg lægger megen vægt på, at de dokumenter af denne karakter, der foreligger mellem hæderlige nationer, overholdes; men under de foreliggende vilkår bør vi aldrig tabe af syne, at oprustningen er en nødforanstaltning, og at hovedformålet altid må være, at vi ved vore forhandlinger ikke skærper modsætningerne mellem magtgrupperne, men bidrager til afspænding og forsoning. Og jeg henstiller til den højtærede regering, hver gang spørgsmål af betydning for verdensfreden er på tale, at tænke på, at Danmark nu som medlemsstat indenfor Atlantpagten har et betydeligt an-